

วิธีการดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงาน
ของสมุคในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อวิจัยเรื่อง "ปัญหาการบริหารงานของสมุคในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" นี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาคนควาจากหนังสือ วารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาถึงความหมายของของสมุคมหาวิทยาลัย ตลอดจนการบริหารงานของสมุคมหาวิทยาลัยทั้งของต่างประเทศและของไทย ส่วนของไทยนั้นจะกล่าวเฉพาะของสมุคของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่านั้น และเนื่องจากข้อมูลบางประการไม่สามารถคนควาจากเอกสารได้ จึงได้ใช้การสำรวจโดยการออกแบบสอบถาม

ในการออกแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและวิธีสร้างแบบสอบถามของจอห์น คับเบิสยู เบสท์ (John W. Best) เพื่อให้เข้าใจวิธีการสร้างแบบสอบถาม นอกจากนี้ยังสอบถามขอเท็จจริงต่าง ๆ จากผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของสมุคของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และยังได้รับคำแนะนำจากผู้มีความรู้ทางสถิติ รวมทั้งอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย จนกระทั่งแบบสอบถามได้สร้างเสร็จ ซึ่งคำถามในแบบสอบถามมี 52 ข้อ มีทั้งแบบเลือกตอบจากหลายคำตอบ และแบบแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ได้ข้อมูลที่อยู่ในวงจำกัด หรือข้อมูลในเชิงแสดงความคิดเห็น หลังจากที่ทำแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้นำไปทดสอบกับบุคลากรที่ทำงานในของสมุคของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อวิจารณ์และเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

---

¹John W. Best, Research in Education (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1959), pp. 164 - 5.

ส่วนสำคัญในแบบสอบถาม แบ่งได้เป็น 6 เรื่อง คือ

เรื่องที่ 1 เป็นการถามถึงจำนวนหนังสือและวารสารภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ในห้องสมุดแต่ละแห่ง ตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับหนังสือและวารสารเหล่านั้น

เรื่องที่ 2 ถามถึงเทคนิคในการปฏิบัติงานของห้องสมุดในการเลือกซื้อหนังสือ วารสาร การจัดหมู่และทำบัตรรายการ ตลอดจนปัญหาของงานเทคนิคเหล่านั้น

เรื่องที่ 3 สอบถามค่านับบริการว่ามีอะไรบ้าง ตลอดจนถามจำนวนผู้ใช้บริการ และจำนวนหนังสือที่มีผู้ยืมออกไปจากห้องสมุด และปัญหาในค่านับบริการ

เรื่องที่ 4 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานห้องสมุด ตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุ การเสนอความคิดเห็นความชอบของผู้ใฝ่บังคับบัญชา คณะกรรมการห้องสมุด ตลอดจนจำนวนและ คุณวุฒิของผู้ที่ทำงานในห้องสมุด และปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร

เรื่องที่ 5 สอบถามเรื่องอาคารและครุภัณฑ์ของห้องสมุด

เรื่องที่ 6 เป็นเรื่องรายได้ของห้องสมุด งบประมาณ และรายได้อื่น ๆ รวมทั้งปัญหา

การส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบทางไปรษณีย์มหาวิทยาลัย และให้ผู้ตอบส่ง กลับคืนมายังผู้วิจัย เมื่อตอบเรียบร้อยแล้วทางไปรษณีย์มหาวิทยาลัยเช่นกัน

การส่งแบบสอบถาม เริ่มส่งเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2518 และกำหนดให้ส่งแบบ สอบถามกลับคืนภายในวันที่ 15 มกราคม 2518 ผู้วิจัยได้รอจนถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2518 ก็ยังไม่ได้รับแบบสอบถามครบถ้วน จึงโทรศัพท์ติดตาม และได้รับแบบสอบถามกลับ คืนมาทั้งหมด เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518 แต่เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้ทำการวิเคราะห์ ข้อมูลในทันทีที่ได้รับแบบสอบถามครบถ้วน ฉะนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัยยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและสัมภาษณ์บรรณารักษ์ห้องสมุดต่าง ๆ อีกสองครั้ง คือระหว่าง วันที่ 23 ถึง 30 กันยายน 2518 และ 14 ถึง 20 มกราคม 2519

รายชื่อห้องสมุดที่ทำการวิจัย ได้แก่ หอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะครุศาสตร์ นิติศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ พานิชยศาสตร์และการบัญชี แพทยศาสตร์

เภสัชศาสตร์ รัฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ สัตวแพทย-
ศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ อักษรศาสตร์ หอสมุดแผนกวิชา คณิตศาสตร์ เคมี เคมีเทคนิค
ชีวเคมี ชีววิทยา ธรณีวิทยา พฤกษศาสตร์ ฟิสิกส์ วัสดุศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป
วิทยาศาสตร์ทางทะเล วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ศาสตร์ หอสมุดสถาบันประชากรศาสตร์
เอกสารประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. หนังสือและวารสาร

หนังสือเปรียบเทียบเนื้อหาของหอสมุด แต่จำนวนหนังสือของแต่ละหอสมุด
จะมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับ หนังสือที่มีอยู่ในหอสมุดของจุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัยมีทั้งหนังสือภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ในด้านเกี่ยวกับหนังสือ
ภาษาไทยนั้น จากการสำรวจหอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้ง 29 แห่ง มี 12 แห่ง
มีหนังสือภาษาไทย 1 - 500 เล่ม 3 แห่ง มีหนังสือภาษาไทย 2,001 - 2,500 เล่ม
2 แห่ง มีหนังสือภาษาไทย 1,001 - 1,500 เล่ม อีก 2 แห่ง มีหนังสือภาษาไทย
7,501 - 8,000 เล่ม และหอสมุดที่มีหนังสือภาษาไทย 2,501 - 3,000 เล่ม,
3,001 - 3,500 เล่ม, 5,001 - 5,500 เล่ม, 28,501 - 29,000 เล่ม และ
44,501 - 45,000 เล่ม มีอย่างละ 1 แห่ง และ 6 แห่ง ไม่มีหนังสือภาษาไทยเลย
(รายละเอียดดูจากตารางที่ 1 หน้า 136)

ส่วนหนังสือภาษาอังกฤษ จากการสำรวจหอสมุดทั้ง 29 แห่งนั้น มี 6 แห่ง
ที่มีหนังสือภาษาอังกฤษ 1,001 - 2,000 เล่ม และหอสมุดที่มีหนังสือภาษาอังกฤษ
1 - 1,000 เล่ม, 2,001 - 3,000 เล่ม, 3,001 - 4,000 เล่ม มีอย่างละ 4 แห่ง
หอสมุดที่มีหนังสือภาษาอังกฤษ 6,001 - 7,000 เล่ม, 8,001 - 9,000 เล่ม,
25,001 - 26,000 เล่ม มีอย่างละ 2 แห่ง และหอสมุดที่มีหนังสือภาษาอังกฤษ 4,001-
5,000 เล่ม, 7,001 - 8,000 เล่ม, 21,001 - 22,000 เล่ม, 26,001 - 27,000
เล่ม, 59,001 - 60,000 เล่ม มีอย่างละ 1 แห่ง (รายละเอียดดูจากตารางที่ 2
หน้า 137)

ส่วนหนังสือภาษาอื่น ๆ นั้น ไคแก่ หนังสือเยอรมัน ฝรั่งเศส อิตาลี จีน และ ญี่ปุ่น เป็นต้น จากการสำรวจของสมุดทั้ง 29 แห่ง ปรากฏว่ามี 4 แห่ง ที่มีหนังสือภาษาอื่น ๆ 26 - 50 เล่ม 3 แห่ง มีหนังสือภาษาอื่น 1 - 25 เล่ม 2 แห่ง มีหนังสือภาษาอื่น 76 - 100 เล่ม และของสมุดที่มีหนังสือภาษาอื่น 101 - 125 เล่ม, 976 - 1,000 เล่ม มีอย่างละ 1 แห่ง และของสมุด 18 แห่ง ไม่มีหนังสือภาษาอื่น ๆ เลย (รายละเอียดจากตารางที่ 3 หน้า 138)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ของสมุด 6 แห่ง ไม่มีหนังสือภาษาไทยเลย และของสมุดทั้ง 6 แห่งนี้เป็นของสมุดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนหนังสือภาษาอังฤษนั้น ของสมุดทุกแห่งในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมี และของสมุดส่วนใหญ่ไม่มีหนังสือภาษาอื่น ๆ

ของสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีปัญหาในเรื่องมีหนังสือน้อย หนังสือคลาสสิค หนังสือถูกฉีกทำลายและหายบ่อย ๆ และมีหนังสือชำรุดเป็นจำนวนมาก จากการสำรวจของสมุดทั้ง 29 แห่งนั้น ปรากฏว่ามีปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ 27 แห่ง ใน 27 แห่งนี้มีปัญหาเกี่ยวกับหนังสือมีจำนวนน้อย 24 แห่ง หนังสือหายและถูกฉีกทำลาย 15 แห่ง หนังสือชำรุด 6 แห่ง และหนังสือคลาสสิค 6 แห่ง ของสมุด 2 แห่ง ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ (รายละเอียดจากตารางที่ 4 หน้า 139) เป็นที่น่าสังเกตว่ามีของสมุดถึง 24 แห่ง ที่ประสบปัญหาหนังสือน้อย

ในคานวารสารนั้น จากการสำรวจของสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 11 แห่ง มีวารสารภาษาไทย 1 - 25 รายการ 8 แห่ง มี 26 - 50 รายการ 4 แห่ง มี 51 - 75 รายการ 1 แห่ง มี 76 - 100 รายการ และอีก 1 แห่ง มี 351 - 375 รายการ และ 4 แห่ง ไม่มีวารสารภาษาไทยเลย (รายละเอียดจากตารางที่ 5 หน้า 140)

ส่วนวารสารภาษาอังกฤษ จากการสำรวจของสมุดทั้ง 29 แห่ง ปรากฏว่า 10 แห่ง มีวารสาร 51 - 75 รายการ 6 แห่ง มี 1 - 25 รายการ 4 แห่ง มี 51 - 75 รายการ และของสมุดที่มีวารสารภาษาอังกฤษ 76 - 100 รายการ, 126 - 150 รายการ, 151 - 175 รายการ, 176 - 200 รายการ, 226 - 250 รายการ,

501 - 525 รายการ, 701 - 725 รายการ มีอย่างละ 1 แห่ง และ 2 แห่ง ไม่มีวารสารภาษาอังกฤษเลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 6 หน้า 141)

ส่วนวารสารภาษาอื่น ๆ ได้แก่ วารสารภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี จีน และญี่ปุ่น เป็นต้น จากการสำรวจของสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 7 แห่ง มีวารสารภาษาอื่น ๆ 1 - 5 รายการ 3 แห่ง มี 6 - 10 รายการ และของสมุดที่มีวารสารภาษาอื่น ๆ 11 - 15 รายการ, 16 - 20 รายการ, 21 - 25 รายการ มีอย่างละ 1 แห่ง และของสมุด 16 แห่ง ไม่มีวารสารภาษาอื่น ๆ เลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 7 หน้า 142)

เป็นที่น่าสังเกตว่าของสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวารสารภาษาอังกฤษเกือบทุกแห่ง แต่ของสมุดที่ไม่มีวารสารภาษาไทยเลยนั้นมีจำนวนถึง 4 แห่ง และ 3 ใน 4 เป็นของสมุดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

ปัญหาเกี่ยวกับวารสารของของสมุดนั้น เป็นปัญหาเรื่องวารสารหายบ่อย วารสารชำรุด ไม่มีงบประมาณเพียงพอวารสารฉบับลงเวลา จากการสำรวจของสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่ามีปัญหาเกี่ยวกับวารสาร 27 แห่ง และอีก 2 แห่ง ไม่มีปัญหา ใน 27 แห่ง ที่มีปัญหานั้น 25 แห่ง มีปัญหาได้รับวารสารไม่ครบจำนวน 10 แห่ง วารสารชำรุด 9 แห่ง วารสารหายบ่อย และ 5 แห่ง ไม่มีงบประมาณเพียงพอวารสาร (รายละเอียดดูจากตารางที่ 8 หน้า 143) เป็นที่น่าสังเกตว่ามีของสมุดถึง 25 แห่ง ที่ประสบปัญหาได้รับวารสารไม่ครบจำนวน

2. งานคานเทคนิค

งานคานเทคนิคของของสมุด ได้แก่ การเลือกซื้อหนังสือและวารสาร การสั่งซื้อหนังสือและวารสาร ตลอดจนการจัดหมู่และทำบัตรรายการ ถ้าเป็นของสมุดขนาดใหญ่จะมีการแบ่งออกเป็นแผนก เช่น แผนกจัดหา แผนกจัดหมู่ และทำบัตรรายการ แผนกซ่อมหนังสือ เป็นต้น แต่ละแผนกจะมีบรรณารักษ์เป็นหัวหน้าแผนกบริการและควบคุมการปฏิบัติงาน แต่ถ้าเป็นของสมุดขนาดเล็กซึ่งมีบรรณารักษ์เพียงคนเดียว บรรณารักษ์จะทำหน้าที่เหล่านี้เอง

งานเกี่ยวกับการเลือกซื้อหนังสือ บรรณารักษ์ส่วนมากได้รับความร่วมมือจาก
 อาจารย์ที่สอนวิชาต่าง ๆ เป็นผู้ขายเลือก ซึ่งทำให้หนังสือในห้องสมุดมีขอบเขตกว้างขวาง
 และสัมพันธ์กับหลักสูตรมากกว่าที่คนคนเดียวจะเลือก จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 27 แห่ง อาจารย์เป็นผู้เลือก 20 แห่ง บรรณารักษ์เป็น
 ผู้เลือก 9 แห่ง นิสิตเป็นผู้เลือก 8 แห่ง คณะกรรมการห้องสมุดเป็นผู้เลือก (รายละเอียด
 ดูจากตารางที่ 9 หน้า 144)

เป็นที่น่าสังเกตว่าการเลือกซื้อหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ของห้องสมุด
 ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นส่วนใหญ่มีบุคคลหลายฝ่ายช่วยกันเลือก

สำหรับการซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศมี 2 แบบ คือ สั่งซื้อจากตัวแทนในประเทศ
 และสั่งจากต่างประเทศโดยตรง กรณีที่ซื้อผ่านตัวแทนในประเทศนั้น มีเหตุผลที่ว่าสะดวก
 ในการติดต่อ มีผู้รับผิดชอบ ประหยัดเวลาและสะดวกในการชำระเงิน จากการสำรวจห้อง
 สมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง 28 แห่ง สั่งซื้อผ่านร้านครุในประเทศ ใน 28
 แห่ง มี 27 แห่ง ให้เหตุผลว่าสะดวกในการติดต่อ 12 แห่ง ให้เหตุผลว่าประหยัดเวลา
 8 แห่ง ให้เหตุผลว่าสะดวกในการชำระเงิน และอีก 6 แห่ง ให้เหตุผลว่ามีผู้รับผิดชอบ
 ส่วนห้องสมุดที่สั่งซื้อจากต่างประเทศโดยตรงนั้นให้เหตุผลว่า สะดวกในการติดต่อ ได้รับ
 หนังสือเร็ว และผู้จัดทำบางรายไม่ขายผ่านตัวแทน จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง มี
 4 แห่ง ที่สั่งซื้อจากต่างประเทศโดยตรง ใน 4 แห่ง มี 2 แห่ง ให้เหตุผลว่าได้รับ
 หนังสือเร็ว 1 แห่ง ให้เหตุผลว่าสะดวกในการติดต่อ และอีก 1 แห่ง ให้เหตุผลว่าผู้จัดทำ
 ไม่ขายผ่านตัวแทน (รายละเอียดดูจากตารางที่ 10 หน้า 145)

เป็นที่น่าสังเกตว่าการซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศนั้น บางห้องสมุดสั่งซื้อทั้ง 2
 แบบ คือ หอสมุดกลาง ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ส่วนที่สั่ง
 จากต่างประเทศโดยตรงเพียงวิธีเดียวมี 1 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์ มี
 ห้องสมุดถึง 28 แห่ง ที่สั่งผ่านตัวแทนในประเทศ ซึ่ง 27 แห่ง ให้เหตุผลว่าสะดวกใน
 การติดต่อ

ส่วนการสั่งซื้อวารสารภาษาต่างประเทศก็เช่นเดียวกับการซื้อหนังสือ คือ สั่งผ่าน
 ตัวแทนในประเทศ และสั่งจากต่างประเทศโดยตรง กรณีที่สั่งผ่านตัวแทนในประเทศให้

เหตุผลว่า สะดวกในการติดต่อ มีผู้รับผิดชอบ ประหยัดเวลา และสะดวกในการชำระเงิน จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้ง 29 แห่ง ปรากฏว่ามี 20 แห่ง ที่ตั้งผ่านตัวแทนในประเทศ ใน 20 แห่ง มี 19 แห่ง ให้เหตุผลว่าสะดวกในการติดต่อ 8 แห่ง ให้เหตุผลว่าประหยัดเวลา 5 แห่ง ให้เหตุผลว่าสะดวกในการชำระเงิน และอีก 1 แห่ง ให้เหตุผลว่ามีผู้รับผิดชอบ ส่วนห้องสมุดที่ตั้งจากต่างประเทศโดยตรงนั้น ให้เหตุผลว่าสะดวกในการติดต่อ ประหยัดเงิน และผู้จัดทำไม่ขายผ่านตัวแทน จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง มี 8 แห่ง ที่สั่งซื้อโดยตรงจากต่างประเทศ ใน 8 แห่ง มี 4 แห่ง ให้เหตุผลว่าสะดวกในการติดต่อ อีก 4 แห่ง ให้เหตุผลว่าประหยัดเงิน และ 1 แห่ง ให้เหตุผลว่าผู้จัดทำไม่ขายผ่านตัวแทน (รายละเอียดดูจากตารางที่ 11 หน้า 146)

เป็นที่น่าสังเกตว่าการซื้อวารสารภาษาต่างประเทศ บางห้องสมุดสั่งซื้อทั้งจากตัวแทนในประเทศและต่างประเทศ เช่น หอสมุดกลาง มีห้องสมุดถึง 20 แห่ง ที่สั่งซื้อผ่านตัวแทนในประเทศ ซึ่ง 19 แห่ง ให้เหตุผลว่าสะดวกในการติดต่อ

ปัญหาในการซื้อหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ นั้น คือ ปัญหาเกี่ยวกับได้รับหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ฯ ราคาแพง และร้านขายหนังสือมีหนังสือทางวิชาการน้อย จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 25 แห่ง มีปัญหาและ 4 แห่ง ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการซื้อหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ใน 25 แห่ง ที่มีปัญหานั้น 21 แห่ง มีปัญหาเรื่องร้านขายหนังสือมีหนังสือทางวิชาการขายน้อย 19 แห่ง มีปัญหาได้รับหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ช้า และ 12 แห่ง มีปัญหาหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มีราคาแพง (รายละเอียดดูจากตารางที่ 12 หน้า 147) เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดถึง 21 แห่ง มีปัญหาเรื่องร้านขายหนังสือมีหนังสือทางวิชาการน้อย

เมื่อซื้อหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์เข้าห้องสมุดแล้ว งานขั้นต่อไปก็คือ การจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ เพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการค้นหาหนังสือที่ต้องการ ระบบการจัดหมู่ที่นิยมใช้กันแพร่หลาย คือ ระบบการจัดหมู่แบบทศนิยมของดิวอี้ (DC) และระบบการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC) จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้ง 29 แห่ง ปรากฏว่า 21 แห่ง ใช้ระบบการจัดหมู่แบบทศนิยมของดิวอี้

7 แห่ง ใช้ระบบการจัดหมู่ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน และอีก 1 แห่ง คือศูนย์เอกสาร
ประเทศไทยคิดระบบการจัดหมู่ขึ้นใจเอง (รายละเอียดดูจากตารางที่ 13 หน้า 148)

ปัญหาในการจัดหมู่หนังสือ คือ บรรณารักษ์ไม่มีความรู้วิชาเฉพาะ ทำให้มีปัญหา
ในการจัดหมู่หนังสือ คู่มือในการจัดหมู่หนังสือไม่มีหรือมีแต่ไม่เพียงพอ และเปลี่ยนบรรณารักษ์
บ่อย ทำให้การจัดหมู่ไม่เหมือนกัน จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29
แห่ง ปรากฏว่ามีปัญหา 18 แห่ง และไม่มีปัญหา 11 แห่ง ใน 18 แห่ง ที่มีปัญหานั้น 14
แห่ง มีปัญหาเรื่องบรรณารักษ์ไม่มีความรู้วิชาเฉพาะ ทำให้มีปัญหาในการจัดหมู่ 5 แห่ง
มีปัญหาเรื่องคู่มือการจัดหมู่หนังสือไม่มีหรือมีแต่ไม่เพียงพอ และ 1 แห่ง มีปัญหาเรื่อง
เปลี่ยนบรรณารักษ์บ่อย ทำให้การจัดหมู่หนังสือไม่เหมือนกัน (รายละเอียดดูจากตารางที่ 14
หน้า 149)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดที่ประสบปัญหาเรื่องคู่มือไม่มีหรือมีแต่ไม่เพียงพอ นั้น
ส่วนใหญ่เป็นห้องสมุดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนห้องสมุดที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับบรรณารักษ์
ไม่มีความรู้วิชาเฉพาะทำให้มีปัญหาในการจัดหมู่ มีทั้งห้องสมุดสาขาวิชาอื่น ๆ และวิชา
วิทยาศาสตร์

นอกจากการจัดหมู่หนังสือแล้ว ห้องสมุดบางแห่งยังจัดหมู่และทำบัตรรายการ
วารสารอีกด้วย จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า
12 แห่ง มีการจัดหมู่และทำบัตรรายการวารสาร และ 17 แห่ง ไม่มี (รายละเอียดดูจาก
ตารางที่ 15 หน้า 150)

สำหรับวารสารนับดวงเวลานั้น ห้องสมุดบางแห่งจะรวบรวมเย็บเล่มเข้าปกแข็ง
ถาวร ทั้งนี้เพื่อมิให้กระจัดกระจายสูญหาย และเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า จากการ
สำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 23 แห่ง มีการเย็บเล่ม
วารสารนับดวงเวลา และ 6 แห่ง ไม่มีการเย็บเล่มวารสารนับดวงเวลา วารสารเย็บ
เล่มนี้บางห้องสมุดมีการทำบัตรรายการด้วย จากการสำรวจห้องสมุดที่มีการเย็บเล่มวารสาร
23 แห่ง 6 แห่ง มีการทำบัตรรายการ และอีก 17 แห่ง ไม่มี (รายละเอียดดูจากตาราง
ที่ 16 หน้า 151)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดที่ไม่มีการเขียนเล่มวารสาร 6 แห่งนั้น ส่วนใหญ่เป็น
ห้องสมุดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

นอกจากการจัดหมู่และทำบัตรรายการวารสารแล้ว ห้องสมุดบางแห่งยังจัดทำ
ดัชนีวารสาร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการค้นเรื่องราวต่าง ๆ ในรวดเร็วขึ้น
จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง 13 แห่ง มีการจัดทำดัชนี
วารสาร และอีก 16 แห่ง ไม่มีการจัดทำดัชนีวารสาร (รายละเอียดดูจากตารางที่ 17
หน้า 152)

3. บริการ

บริการที่ห้องสมุดให้แก่ผู้ใช้ ได้แก่ บริการจ่าย-รับหนังสือและวารสาร
บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการรวบรวมบรรณานุกรม บริการยืมระหว่าง
ห้องสมุด บริการถ่ายเอกสาร บริการหนังสือจอง และบริการโสตทัศนวัสดุ จากการสำรวจ
ห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 28 แห่ง ให้บริการยืมหนังสือ
23 แห่ง ให้บริการยืมวารสาร 19 แห่ง ให้บริการหนังสือจอง 18 แห่ง ให้บริการตอบ
คำถามและช่วยการค้นคว้า 16 แห่ง ให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด 14 แห่ง ให้บริการ
ถ่ายเอกสาร 8 แห่ง ให้บริการรวบรวมบรรณานุกรม และ 2 แห่ง มีบริการโสตทัศนวัสดุ
(รายละเอียดดูจากตารางที่ 18 หน้า 153)

เป็นที่น่าสังเกตว่ามีห้องสมุดแห่งเดียวที่ให้บริการทั้ง 8 ชนิด ห้องสมุดที่ให้บริการ
เฉพาะยืมหนังสือและวารสารเท่านั้น ได้แก่ ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์บางแห่ง

ระยะเวลาในการให้บริการของห้องสมุดนั้น มีตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันจันทร์
ถึงวันเสาร์ และวันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
29 แห่ง ปรากฏว่า 16 แห่ง ให้บริการวันจันทร์ถึงวันเสาร์ 12 แห่ง ให้บริการวันจันทร์
ถึงวันศุกร์ และ 1 แห่ง ให้บริการวันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ (รายละเอียดดูจากตารางที่ 19
หน้า 155)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดที่ให้บริการวันจันทร์ถึงวันศุกร์นั้น ส่วนใหญ่เป็นห้องสมุด
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และห้องสมุดที่ให้บริการวันจันทร์ถึงวันอาทิตย์มี 1 แห่ง คือ ห้องสมุด
คณะนิติศาสตร์

สำหรับบริการพิมพ์หนังสือและวารสารนั้น เพื่อให้หนังสือและวารสารต่าง ๆ หมุนเวียนระหว่างผู้อ่านโดยทั่วถึง หอสมุดจึงจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาในการพิมพ์ และมีการปรับผู้ที่ไม่คืนตามกำหนด อัตราการปรับแล้วแต่แต่ละหอสมุดจะกำหนด จากการสำรวจหอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 22 แห่ง มีการปรับ และ 6 แห่ง ไม่มีการปรับผู้ที่ไม่คืนตามกำหนด (รายละเอียดดูจากตารางที่ 20 หน้า 156)

เป็นที่น่าสังเกตว่าหอสมุดที่ไม่มีการปรับ ส่วนใหญ่เป็นหอสมุดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และมีหอสมุด 1 แห่ง คือ หอสมุดสถาบันประชากรศาสตร์ ไม่มีการปรับเพราะไม่มีบริการพิมพ์หนังสือและวารสาร

เกี่ยวกับจำนวนผู้ใช้หอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากการสำรวจหอสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 14 แห่ง มีผู้ใช้ 1 ถึง 50 คนต่อวัน 6 แห่ง มีผู้ใช้ 51 ถึง 100 คน 2 แห่ง มีผู้ใช้ 151 ถึง 200 คน อีก 2 แห่ง มีผู้ใช้ 951 ถึง 1,000 คน และหอสมุดที่มีผู้ใช้ 101 ถึง 150 คน, 201 ถึง 250 คน, 251 ถึง 300 คน, 301 ถึง 350 คน, 501 ถึง 550 คน มีอย่างละ 1 แห่ง (รายละเอียดดูจากตารางที่ 21 หน้า 157)

เป็นที่น่าสังเกตว่าหอสมุดที่มีผู้ใช้ 951 ถึง 1,000 คนต่อวัน มี 2 แห่งเท่านั้น คือ หอสมุดกลาง และหอสมุดคณะครุศาสตร์

สำหรับจำนวนหนังสือที่มีผู้ยืมออกนอกหอสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น จากการสำรวจหอสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 18 แห่ง มีผู้ยืมหนังสือออก 1 ถึง 50 เล่ม 5 แห่ง มีผู้ยืมหนังสือออก 51 ถึง 100 เล่ม 2 แห่ง มีผู้ยืมหนังสือออก 201 ถึง 250 เล่ม และหอสมุดที่มีผู้ยืมหนังสือออก 101 ถึง 150 เล่ม, 151 ถึง 200 เล่ม, 551 ถึง 600 เล่ม มีอย่างละ 1 แห่ง (รายละเอียดดูจากตารางที่ 22 หน้า 158)

หอสมุดที่มีผู้ยืมหนังสือออก 551 ถึง 600 เล่ม ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากที่สุด มี 1 แห่ง คือ หอสมุดคณะครุศาสตร์ และหอสมุดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่มีผู้ยืมหนังสือออกเพียง 1 ถึง 50 เล่ม

ปัญหาเกี่ยวกับผู้ใช้หอสมุด ได้แก่ ปัญหาเรื่องอาจารย์และนิสิตไม่ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของหอสมุด ผู้ใช้ขาดความรู้เกี่ยวกับหอสมุด ต้องพึ่งเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา

มีผู้มาใช้บริการน้อย ผู้ใช้ไม่มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด และผู้ใช้ไม่เคารพสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 27 แห่ง ประสบปัญหาเรื่องอาจารย์ไม่ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของห้องสมุด 22 แห่ง มีปัญหาเรื่องนิสัยไม่ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของห้องสมุด 16 แห่ง มีปัญหาเรื่องผู้ใช้ขาดความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด 11 แห่ง มีปัญหาเรื่องมีผู้มาใช้บริการน้อย 4 แห่ง มีปัญหาเรื่องผู้ใช้ไม่มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด และ 1 แห่ง มีปัญหาเรื่องผู้ใช้ไม่เคารพสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด (รายละเอียดคดูจากตารางที่ 23 หน้า 159)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ประสบปัญหาอาจารย์และนิสัยไม่ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของห้องสมุด

4. บุคลากร

การบริหารงาน คือ การใช้คนและเทคนิคเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ บรรณารักษ์ถือได้ว่าเป็นตำแหน่งผู้บริหาร จึงควรจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอยู่ด้วย แต่ในบางกรณีอำนาจบางอย่างซึ่งบรรณารักษ์ควรจะมีแต่กลับไม่มี เช่น อำนาจในการพิจารณาความดีความชอบแก่ผู้ใดบ้างคัมปัญญา เป็นต้น ทั้งนี้แล้วแต่ว่าห้องสมุดสังกัดอยู่หน่วยงานใด จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 13 แห่ง สังกัดแผนกวิชา 10 แห่ง สังกัดสำนักคณบดี 3 แห่ง สังกัดแผนกธุรการ 1 แห่ง สังกัดสำนักอธิการบดี 1 แห่ง สังกัดผู้อำนวยการสถาบัน และอีก 1 แห่ง สังกัดสำนักงานเลขาธิการมหาวิทยาลัย (รายละเอียดคดูจากตารางที่ 24 หน้า 161)

เกี่ยวกับตำแหน่งของบรรณารักษ์ห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 22 แห่ง ใ้ค้บรรจุในตำแหน่งอาจารย์ 7 แห่ง ใ้ค้บรรจุในตำแหน่งบรรณารักษ์ 1 แห่ง ใ้ค้บรรจุในตำแหน่งนักเอกสารสนเทศ และ 1 แห่ง ใ้ค้บรรจุในตำแหน่งครูปฏิบัติการ (รายละเอียดคดูจากตารางที่ 25 หน้า 162)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษ์ใ้ค้รับการบรรจุในตำแหน่งอาจารย์ ห้องสมุดบางแห่งขึ้นอยู่กับสำนักคณบดี และบรรณารักษ์

ได้รับการบรรจุในตำแหน่งบรรณารักษ์ สำหรับหอสมุดกลางและหอสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีบรรณารักษ์ที่ได้รับการบรรจุทั้งในตำแหน่งอาจารย์และบรรณารักษ์

บรรณารักษ์ที่ได้รับการบรรจุในตำแหน่งอาจารย์ มักจะมีชั่วโมงสอนควบ จากการสำรวจหอสมุด 22 แห่ง ที่บรรณารักษ์ได้รับการบรรจุในตำแหน่งอาจารย์ ปรากฏว่า ใน 22 คน มี 21 คน ทำการสอน และ 1 คน ไม่ได้อสอน ใน 21 คน ที่ทำการสอนใดตอบคำถามที่ว่ามีเวลาพอเพียงในการทำงานของหอสมุดหรือไม่ดังนี้ คือ 14 คน ตอบว่า ไม่พอ เพียง และ 7 คน ตอบว่า พอเพียง (รายละเอียดดูจากตารางที่ 26 หน้า 163)

ในการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่หอสมุด ปกติควรจะเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์โดยตรง แต่บางหอสมุดบรรณารักษ์ไม่มีอำนาจในเรื่องนี้ จากการสำรวจหอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 18 แห่ง มีอำนาจ และ 11 แห่ง ไม่มีอำนาจ (รายละเอียดดูจากตารางที่ 27 หน้า 164)

ในการพิจารณาคัดเลือกคนเข้าทำงานของหอสมุดก็เช่นเดียวกันกับการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ คือ ควรเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์โดยตรง แต่บางหอสมุด บรรณารักษ์ก็ไม่มีอำนาจ จากการสำรวจหอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 23 แห่ง มีอำนาจ และ 6 แห่ง ไม่มีอำนาจ (รายละเอียดดูจากตารางที่ 28 หน้า 165)

เป็นที่น่าสังเกตว่า บรรณารักษ์บางคนมีอำนาจในการคัดเลือกเข้าทำงาน แต่ไม่มีอำนาจในการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่หอสมุด และบรรณารักษ์บางคนไม่มีทั้งอำนาจในการคัดเลือกคนเข้าทำงาน และการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่หอสมุด

คานการทำงานของหอสมุดจะมี คณะกรรมการหอสมุด ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ในคณะหรือในแผนกวิชาและตัวแทนของนิสิตมาช่วยดำเนินงาน จากการสำรวจหอสมุดทั้ง 29 แห่ง ปรากฏว่า 14 แห่ง มีคณะกรรมการหอสมุด และ 15 แห่ง ไม่มี (รายละเอียดดูจากตารางที่ 29 หน้า 166)

คณะกรรมการหอสมุดมีหน้าที่วางนโยบายในการบริหารงานหอสมุด ปรับปรุงหอสมุด แก้ไขปัญหาต่าง ๆ เสนอรายชื่อหนังสือและวารสารที่หอสมุดควรที่จะสั่งซื้อ วาง—

ระเบียบในการใช้ของสมุด ตลอดจนการหาทุนให้ของสมุด จากการสำรวจของสมุดใน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 14 แห่ง ที่มีคณะกรรมการของสมุด ปรากฏว่า 9 แห่ง มีหน้าที่
เสนอรายชื่อหนังสือและวารสารที่ของสมุดควรที่จะสั่งซื้อ 8 แห่ง มีหน้าที่วางนโยบายใน
การบริหารงานของสมุด 5 แห่ง มีหน้าที่ปรับปรุงของสมุด 3 แห่ง มีหน้าที่แก้ไขปัญหาของ
ของสมุด อีก 3 แห่ง มีหน้าที่หาทุน และ 2 แห่ง มีหน้าที่วางระเบียบในการใช้ของสมุด
(รายละเอียดคดูจากตารางที่ 30 หน้า 167) คณะกรรมการส่วนใหญ่มีหน้าที่
เสนอรายชื่อหนังสือและวารสารที่ของสมุดจะสั่งซื้อ

ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการของสมุด ได้แก่ ปัญหาเรื่องการก้าวกายการบริหาร
งานมากเกินไป ไม่สนใจงานของสมุดเท่าที่ควร มีกรรมการมากเกินไป มีกรรมการน้อย
เกินไป และกรรมการขาดประชุมบ่อยครั้ง จากการสำรวจของสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มีคณะกรรมการของสมุด 14 แห่ง ปรากฏว่า 9 แห่ง ไม่มีปัญหา และ 5 แห่ง มีปัญหา
ใน 5 แห่ง ที่มีปัญหานั้น 2 แห่ง มีปัญหาเรื่องคณะกรรมการของสมุดก้าวกายการบริหาร
งานมากเกินไป 2 แห่ง มีปัญหาคณะกรรมการของสมุดไม่สนใจงานของสมุดเท่าที่ควร อีก
2 แห่ง มีปัญหากรรมการน้อยเกินไป 1 แห่ง มีปัญหากรรมการมากเกินไป และ 1 แห่ง
มีปัญหากรรมการขาดประชุมบ่อยครั้ง (รายละเอียดคดูจากตารางที่ 31 หน้า 168)

เกี่ยวกับจำนวนเจ้าหน้าที่ของสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากการสำรวจ
ของสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 12 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ 3 ถึง 4 คน 7 แห่ง มีเจ้าหน้าที่
1 ถึง 2 คน 4 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ 5 ถึง 6 คน 2 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ 9 ถึง 10 คน 2
แห่ง มีเจ้าหน้าที่มากกว่า 15 คน 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ 7 ถึง 8 คน และ 1 แห่ง มี
เจ้าหน้าที่ 13 ถึง 14 คน (รายละเอียดคดูจากตารางที่ 32 หน้า 169)

เจ้าหน้าที่ของสมุดมี 2 ประเภท คือ ประเภทแรก มีความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์
และอีกประเภทเป็นพวกที่ไม่มีความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ จากการสำรวจของสมุดใน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับคุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ในระดับปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์
29 แห่ง ปรากฏว่า ใน 2 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ที่มีคุณวุฒิระดับนี้ 1 คน 2 แห่ง มีเจ้าหน้าที่
คุณวุฒิระดับนี้มากกว่า 3 คน ขึ้นไป และ 25 แห่ง ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีคุณวุฒิระดับนี้เลย ส่วน-

เจ้าหน้าที่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทสาขาวิชาอื่น ๆ จากการสำรวจของสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า ใน 29 แห่ง 14 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 1 คน 2 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 2 คน 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้มากกว่า 3 คน ขึ้นไป และ 12 แห่ง ไม่มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้เลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 33 หน้า 170)

เป็นที่น่าสังเกตว่าของสมุดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีเจ้าหน้าที่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทสาขาวิชาอื่นทุกของสมุด ส่วนของสมุดที่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโทมากกว่า 3 คนขึ้นไป มี 2 แห่ง คือ หอสมุดกลาง และของสมุดคณะครุศาสตร์

ส่วนเจ้าหน้าที่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์นั้น จากการสำรวจของสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 9 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 1 ถึง 2 คน 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 3 ถึง 4 คน อีก 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้มากกว่า 7 คน ขึ้นไป และ 18 แห่ง ไม่มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้เลย สำหรับเจ้าหน้าที่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาอื่นนั้น จากการสำรวจของสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 4 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 1 ถึง 2 คน 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 3 ถึง 4 คน และ 24 แห่ง ไม่มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้เลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 34 หน้า 171)

เป็นที่น่าสังเกตว่าของสมุดที่มีเจ้าหน้าที่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์มากกว่า 7 คน ขึ้นไป มี 1 แห่ง คือ หอสมุดกลาง และในระดับของสมุดคณะมีเจ้าหน้าที่ที่มีคุณวุฒิในระดับนี้เกือบทุกของสมุด

สำหรับเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จากการสำรวจของสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 4 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน 2 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 2 คน และ 23 แห่ง ไม่มีเจ้าหน้าที่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีเลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 35 หน้า 172)

ส่วนเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ จากการสำรวจของสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 19 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 1 ถึง 3 คน 4 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 4 คน 2 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 7 ถึง 9 คน 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้ 16 ถึง 18 คน

อีก 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้มากกว่า 19 คน ขึ้นไป และ 2 แห่ง ไม่มีเจ้าหน้าที่ระดับนี้เลย (รายละเอียดจากตารางที่ 36 หน้า 173)

ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรของหอสมุด โคนแก ปัญหาเรื่องบรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ เสมียน และนักการมีไม่เพียงพอ และคุณภาพของบุคลากรไม่เหมาะสมกับงานที่ทำ จากการสำรวจหอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 24 แห่ง มีปัญหา และ 5 แห่ง ไม่มีปัญหา ใน 24 แห่ง ที่มีปัญหานั้น 13 แห่ง มีปัญหาเรื่องเสมียนไม่เพียงพอ 12 แห่ง มีปัญหาเรื่องคุณภาพเจ้าหน้าที่ไม่เหมาะสมกับงานที่ทำ 9 แห่ง มีปัญหาเรื่องบรรณารักษ์ไม่เพียงพอ 8 แห่ง มีปัญหานักการไม่เพียงพอ และ 1 แห่ง มีปัญหานักเอกสารสนเทศไม่เพียงพอ (รายละเอียดจากตารางที่ 37 หน้า 174)

เป็นที่น่าสังเกตว่า หอสมุดที่ประสบปัญหาบรรณารักษ์ไม่เพียงพอมี 9 แห่งด้วยกัน

5. อาคารและครุภัณฑ์

สถานที่ตั้งอาคารหอสมุดควรอยู่ในที่ที่เป็นศูนย์กลางซึ่งผู้ใช้บริการไปมาได้สะดวก อาคารอาจเป็นเอกเทศหรือเป็นห้องเดียวหรือหลายห้อง แต่ควรมีทางเข้าออกทางเดียวเพื่อป้องกันหนังสือหาย ในการบริหารงานหอสมุดจะต้องพิจารณาถึงความคล่องตัวในการปฏิบัติงานภายในอาคารหอสมุดด้วย

อาคารหอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ที่มีอาคารหอสมุดแยกเป็นเอกเทศ และไม่มีอาคารแยกเป็นเอกเทศ จากการสำรวจหอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 4 แห่ง มีอาคารแยกเป็นเอกเทศ และ 25 แห่ง ไม่มีอาคารแยกเป็นเอกเทศ ในจำนวน 25 แห่ง ที่ไม่มีอาคารเป็นเอกเทศนี้ 4 แห่ง ไซ้ห้องเรียนดัดแปลงเป็นหอสมุด อีก 21 แห่ง ไม่ได้ดัดแปลงห้องเรียนเป็นหอสมุด (รายละเอียดจากตารางที่ 38 หน้า 175) หอสมุดที่มีอาคารเป็นเอกเทศมี 4 แห่ง คือ หอสมุดกลาง หอสมุดคณะครุศาสตร์ หอสมุดคณะแพทยศาสตร์ และหอสมุดคณะรัฐศาสตร์

เกี่ยวกับจำนวนที่นั่งอ่านหนังสือของหอสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากการสำรวจหอสมุด 29 แห่ง 14 แห่ง มีที่นั่ง 1 ถึง 50 ที่ 7 แห่ง มีที่นั่ง 51 ถึง 100 ที่

3 แห่ง มีที่นั่ง 151 ถึง 200 ที่ 2 แห่ง มีที่นั่งมากกว่า 301 ที่ ขึ้นไป และห้องสมุดที่มีที่นั่ง 101 ถึง 150 ที่, 201 ถึง 250 ที่, 251 ถึง 300 ที่ มีอย่างละ 1 แห่ง (รายละเอียดดูจากตารางที่ 39 หน้า 176)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดที่มีที่นั่งมากกว่า 301 ที่ ขึ้นไป มี 2 แห่ง คือ หอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะครุศาสตร์

ห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบางแห่งแยกห้องอ่านหนังสือสำหรับอาจารย์ไวต่างหาก จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 6 แห่ง แยก และ 23 แห่ง ไม่แยก (รายละเอียดดูจากตารางที่ 40 หน้า 177)

นอกจากนี้บางห้องสมุดยังมีการแยกห้องอ่านหนังสือของนิสิต ปริญญาตรี และปริญญาโทควย จากการสำรวจห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 4 แห่ง แยก และ 25 แห่ง ไม่แยก (รายละเอียดดูจากตารางที่ 41 หน้า 178)

เกี่ยวกับสภาพอาคารห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปัจจุบันมีทั้งที่ใ้ใช้การได้ดี และใ้ใช้การได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งเนื้อที่พอเพียง และต้องการเนื้อที่เพิ่ม จากการสำรวจห้องสมุดทั้ง 29 แห่ง ปรากฏว่า 19 แห่ง ใ้ใช้การได้ดี และ 10 แห่ง ใ้ใช้การได้ไม่ดีเท่าที่ควร 13 แห่ง เนื้อที่พอเพียง อีก 15 แห่ง ต้องการเนื้อที่เพิ่ม (รายละเอียดดูจากตารางที่ 42 หน้า 179)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดบางแห่ง เช่น ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น มีสภาพอาคารใ้ใช้การได้ดี แต่ขาดต้องการเนื้อที่เพิ่มขึ้น และบางห้องสมุด เช่น ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ ห้องสมุดคณะสัตวแพทยศาสตร์ เป็นต้น มีสภาพอาคารใ้ใช้การได้ไม่ดีเท่าที่ควร ก็ต้องการเนื้อที่เพิ่มเช่นกัน

เกี่ยวกับสภาพอาคารห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการป้องกันหนังสือวารสาร และเอกสารต่าง ๆ หายนั้น จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 19 แห่ง สะดวกในการป้องกัน และ 10 แห่ง ไม่สะดวกในการป้องกัน (รายละเอียดดูจากตารางที่ 43 หน้า 180)

สำหรับเครื่องปรับอากาศของห้องสมุด นับว่าจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะประเทศไทยอยู่ในเขตร้อน ในตอนกลางวันมักจะมีอากาศร้อนอบอ้าว ห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บางแห่งจึงมีเครื่องปรับอากาศ เพื่อที่จะควบคุมอุณหภูมิและความชื้นให้อยู่ในเกณฑ์ที่จะใช้รักษาหนังสือในห้องสมุด ทั้งยังช่วยให้ผู้เข้ามาใช้เย็นสบายอีกด้วย จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 14 แห่ง มีเครื่องปรับอากาศ และ 15 แห่ง ไม่มีเครื่องปรับอากาศ (รายละเอียดดูจากตารางที่ 44 หน้า 181)

ปัญหาเกี่ยวกับอาคารห้องสมุด ได้แก่ ปัญหาเรื่องอาคารไม่เหมาะสม คับแคบ มีเสียงรบกวนจากภายนอก แสงสว่างไม่เพียงพอ สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม และมีอากาศร้อนอบอ้าว จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่ามีปัญหาเกี่ยวกับอาคาร 25 แห่ง และอีก 4 แห่ง ไม่มีปัญหา ใน 25 แห่ง ที่มีปัญหานั้น 15 แห่ง มีปัญหาเรื่องอาคารคับแคบ 11 แห่ง มีปัญหาเรื่องเสียงรบกวนจากภายนอก 8 แห่ง มีปัญหาเรื่องอาคารไม่เหมาะสม อีก 8 แห่ง มีปัญหาเรื่องสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม 5 แห่ง มีปัญหาเรื่องแสงสว่างไม่เพียงพอ และ 3 แห่ง มีปัญหาเรื่องร้อนอบอ้าว (รายละเอียดดูจากตารางที่ 45 หน้า 182)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับอาคารห้องสมุดนั้น ส่วนใหญ่มีปัญหาอาคารคับแคบ

ส่วนครุภัณฑ์ของห้องสมุดประกอบด้วยชั้นหนังสือ โต๊ะ เก้าอี้ ตู้บัตรรายการ ตู้จุลสาร รถเข็นหนังสือ ป้ายนิเทศการ เป็นต้น ครุภัณฑ์ของห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวนแตกต่างกัน จากการสำรวจชั้นหนังสือและวารสารของห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่า 22 แห่ง มีชั้นหนังสือและวารสาร 1 ถึง 50 ชั้น 2 แห่ง มีชั้นหนังสือและวารสาร 101 ถึง 150 ชั้น และห้องสมุดที่มีชั้นหนังสือและวารสาร 51 ถึง 100 ชั้น, 151 ถึง 200 ชั้น, 201 ถึง 250 ชั้น, 251 ถึง 300 ชั้น และมากกว่า 301 ชั้น ขึ้นไป มีอย่างละ 1 แห่ง (รายละเอียดดูจากตารางที่ 46 หน้า 183)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีชั้นหนังสือและวารสาร 1 ถึง 50 ชั้น และมี 1 แห่ง ที่มีชั้นหนังสือและวารสารมากกว่า 301 ชั้น คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์

สำหรับโต๊ะเก้าอี้ชนิดนั่งคนเดียว จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 5 แห่ง มีโต๊ะเก้าอี้ชนิดนี้ 1 ถึง 5 ชุด 3 แห่ง มี 6 ถึง 10 ชุด และห้องสมุดที่มี -

11 ถึง 15 ชุด, 26 ถึง 30 ชุด และมีมากกว่า 31 ชุด ขึ้นไป มีอย่างละ 2 แห่ง
ห้องสมุดที่มี 16 ถึง 20 ชุด และ 21 ถึง 25 ชุด มีอย่างละ 1 แห่ง และมี 13 แห่ง
ที่ไม่มีโต๊ะเก้าอี้ชนิดนี้เลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 47 หน้า 184)

ส่วนโต๊ะเก้าอี้ชนิดนี้ 2 ถึง 6 คน จากการสำรวจห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย 29 แห่ง มี 9 แห่ง ที่มีโต๊ะเก้าอี้ชนิดนี้ 1 ถึง 10 ชุด 5 แห่ง มี 11 ถึง 20
ชุด 2 แห่ง มี 31 ถึง 40 ชุด อีก 2 แห่ง มีมากกว่า 51 ชุด และ 11 แห่ง ไม่มีโต๊ะ
เก้าอี้ชนิดนี้เลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 48 หน้า 185)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดที่มีโต๊ะเก้าอี้ชนิดนี้ 2 ถึง 6 คน มากกว่า 51 ชุด
มี 2 แห่ง คือ หอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะครุศาสตร์

สำหรับโต๊ะเก้าอี้ชนิดนี้เกิน 6 คน ของห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
29 แห่ง 14 แห่ง มีโต๊ะเก้าอี้ชนิดนี้ 1 ถึง 10 ชุด 3 แห่ง มี 11 ถึง 20 ชุด 1 แห่ง
มีมากกว่า 21 ชุด ขึ้นไป และ 11 แห่ง ไม่มีโต๊ะเก้าอี้ชนิดนี้เลย (รายละเอียดดูจาก
ตารางที่ 49 หน้า 186)

ส่วนตู้บัตรรายการนั้น จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29
แห่ง ปรากฏว่า 19 แห่ง มีตู้บัตรรายการ 1 ถึง 2 ตู้ 6 แห่ง มี 3 ถึง 4 ตู้ 2 แห่ง
มี 5 ถึง 6 ตู้ และอีก 2 แห่ง มีมากกว่า 13 ตู้ (รายละเอียดดูจากตารางที่ 50
หน้า 187)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีตู้บัตรรายการ 1 ถึง 2 ตู้ และมี 2 แห่ง
ที่มีมากกว่า 13 ตู้ ขึ้นไป คือ ศูนย์เอกสารประเทศไทย และหอสมุดกลาง

ป้ายนิทรรศการ จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง
13 แห่ง มีป้ายนิทรรศการ 1 ถึง 2 แผ่น อีก 1 แห่ง มีมากกว่า 5 ป้าย ขึ้นไป และ
15 แห่ง ไม่มีป้ายนิทรรศการเลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 51 หน้า 188)

ตู้จุลสาร จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง 9 แห่ง
มีตู้จุลสาร 1 ถึง 2 ตู้ 3 แห่ง มี 3 ถึง 5 ตู้ 2 แห่ง มีมากกว่า 5 ตู้ ขึ้นไป และ 15
แห่ง ไม่มีตู้จุลสารเลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 52 หน้า 189)

รถเข็นหนังสือ จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง 18 แห่ง มีรถเข็น 1 ถึง 2 คัน 3 แห่ง มี 3 ถึง 4 คัน 2 แห่ง มีมากกว่า 5 คัน และ 6 แห่ง ไม่มีรถเข็นหนังสือเลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 53 หน้า 190)

ตู้จัดนิทรรศการ จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง มี 4 แห่ง ที่มีตู้จัดนิทรรศการ 1 ถึง 2 ตู้ 2 แห่ง มีมากกว่า 5 ตู้ 1 แห่ง มี 3 ถึง 4 ตู้ และ 22 แห่ง ไม่มีตู้จัดนิทรรศการเลย (รายละเอียดดูจากตารางที่ 54 หน้า 191)

นอกจากครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น สิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่ห้องสมุดทุกแห่งควรมี คือ เครื่องดับเพลิง เพื่อป้องกันอัคคีภัย จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง ปรากฏว่า 10 แห่ง มีเครื่องดับเพลิง และ 19 แห่ง ไม่มี (รายละเอียดดูจากตารางที่ 55 หน้า 192)

ปัญหาเกี่ยวกับครุภัณฑ์ ได้แก่ ปัญหาเรื่องการขาดแคลนชั้นหนังสือ ชั้นวารสาร รถเข็นหนังสือ ตู้จัดนิทรรศการ โต๊ะ เก้าอี้ ตู้จุลสาร โต๊ะทำงานเจ้าหน้าที่ จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง มีปัญหาเกี่ยวกับครุภัณฑ์ 26 แห่ง และไม่มีปัญหา 3 แห่ง ใน 26 แห่ง ที่มีปัญหานั้น 19 แห่ง มีปัญหาชั้นวารสารไม่เพียงพอ 15 แห่ง โต๊ะ เก้าอี้ไม่เพียงพอ 14 แห่ง ตู้จัดนิทรรศการไม่เพียงพอ 13 แห่ง ชั้นหนังสือไม่เพียงพอ 9 แห่ง รถเข็นไม่เพียงพอ 7 แห่ง ตู้จุลสารไม่เพียงพอ และ 5 แห่ง โต๊ะทำงานของเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ (รายละเอียดดูจากตารางที่ 56 หน้า 193)

เป็นที่สังเกตว่าห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ขาดแคลนครุภัณฑ์

6. รายได้

เงินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงานทุกชนิด งานห้องสมุดก็เช่นเดียวกัน ถ้าไม่มีเงินงานก็จะไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ รายได้ของห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีหลายทาง เช่น เงินการขายหนังสือ เงินงบประมาณแผ่นดิน เงินค่าปรับ และเงินบริจาคของมูลนิธิ และสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น จากการสำรวจห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง 28 แห่ง มีรายได้จากเงินการขายหนังสือ 15 แห่ง มีรายได้จากเงินงบประมาณแผ่นดิน 11 แห่ง มีรายได้จากเงินบริจาควิทยาลัย 8 แห่ง มีรายได้จากเงิน

คำปรับ 8 แห่ง มีรายได้จากเงินบริจาคจากมูลนิธิและสถาบันต่าง ๆ 4 แห่ง มีรายได้จากเงินค่าขายหนังสือพิมพ์ 2 แห่ง มีรายได้จากเงินผลประโยชน์ และอีก 2 แห่ง มีรายได้จากเงินค่าถ่ายเอกสาร (รายละเอียดดูจากตารางที่ 57 หน้า 195)

เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีรายได้จากเงินค่าธรรมเนียมคัด ส่วนเงินงบประมาณแผ่นดินนั้นได้บางห้องสมุดเท่านั้น

เกี่ยวกับรายได้ของห้องสมุดนั้น จากการสำรวจห้องสมุด 29 แห่ง มี 9 แห่ง ที่มีรายได้ 30,001 ถึง 60,000 บาท 7 แห่ง มีรายได้ 1 ถึง 30,000 บาท 4 แห่ง มีรายได้ 90,001 ถึง 120,000 บาท 3 แห่ง มีรายได้ 60,001 ถึง 90,000 บาท อีก 3 แห่ง มีรายได้มากกว่า 270,001 บาท และห้องสมุดที่มีรายได้ 120,001 ถึง 150,000 บาท, 180,001 ถึง 210,000 บาท, 240,001 ถึง 270,000 บาท มีอย่างละ 1 แห่ง (รายละเอียดดูจากตารางที่ 58 หน้า 197)

เป็นที่น่าสังเกตว่ารายได้ของห้องสมุดทั้ง 29 แห่ง กระจายอยู่ในระดับต่าง ๆ กัน และมี 3 แห่งเท่านั้นที่มีรายได้มากกว่า 270,001 บาท คือ ห้องสมุดกลาง ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ และศูนย์เอกสารประเทศไทย

ในเรื่องงบประมาณนั้น บรรณารักษ์ควรจะมีส่วนร่วมในการทำงบประมาณของห้องสมุดด้วย เพราะบรรณารักษ์เป็นผู้รอบรู้แท้จริงว่าห้องสมุดต้องการอะไรบ้าง จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง ปรากฏว่ามี 14 แห่ง ที่บรรณารักษ์มีส่วนร่วมในการทำงบประมาณของห้องสมุด และ 15 แห่ง ที่บรรณารักษ์ไม่มีส่วนร่วม (รายละเอียดดูจากตารางที่ 59 หน้า 199)

เกี่ยวกับการให้บริการนอกเวลาราชการนั้น ตามระเบียบราชการจะต้องมีการจ่ายเงินค่าล่วงเวลาให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 แห่ง มี 16 แห่ง ที่เบิกเงินค่าล่วงเวลาจากเงินทุนคณะ 5 แห่ง เบิกจากบัณฑิตวิทยาลัย 1 แห่ง เบิกเงินจากเงินห้องสมุด และอีก 1 แห่ง เบิกจากผลประโยชน์ (รายละเอียดดูจากตารางที่ 60 หน้า 200)

ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณของห้องสมุด ได้แก่ ปัญหาในค่านขาดงบประมาณในการซื้อหนังสือ วารสาร ครุภัณฑ์ เป็นต้น จากการสำรวจห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

29 แห่ง ปรากฏว่ามีปัญหา 24 แห่ง และไม่มี 5 แห่ง ในจำนวนที่มีปัญหา 24 แห่งนั้น 21 แห่ง มีปัญหาเรื่องงบประมาณซื้อหนังสือไม่เพียงพอ 14 แห่ง มีปัญหาทางประมาณซื้อวารสารไม่เพียงพอ อีก 14 แห่ง มีปัญหาไม่มียงบประมาณค่าระวางรักษา 13 แห่ง ไม่มีงบประมาณรับเสมิยนเพิ่ม 9 แห่ง มีปัญหาทางประมาณซื้อครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ (รายละเอียดดูจากตารางที่ 61 หน้า 201)

เป็นที่น่าสังเกตว่า หอสมุดที่มีปัญหา 24 แห่งนั้น ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านประมาณซื้อหนังสือและวารสารไม่เพียงพอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย